

Opinió

REFORMA NECESSÀRIA DE LES POLÍTIQUES UNIVERSITÀRIES

Governança a les universitats

09/01/11 02:00 - [ELISENDA PALUZIE](#)

Darrerament s'ha reobert el debat sobre la governança de les universitats. Més enllà del conflicte puntual a la UB per l'augment de retribucions del personal funcionari, on el president del consell social, Joaquim Coello, ha exercit la seva funció de control, Coello ha fet declaracions preocupants sobre la governança de les universitats. De fet, la proposta de reforma dels presidents dels consells socials parteix d'una desconfiança molt gran en la universitat, i en canvi, a penes qüestiona les mancances en les polítiques universitàries dels poders públics.

El sistema actual té moltes limitacions, però les reformes que a tot Europa s'estan fent donen més autonomia institucional a les universitats, n'eviten la politització. Els governs hi influeixen per la via dels contractes programats de finançament basats en resultats. La proposta que fan els presidents dels consells socials dóna tot el poder a un Consell Superior amb majoria de representants externs a la universitat proposats pel Parlament i un president elegit i nomenat pel Parlament. Aquest consell aprovaria el pressupost, els estatuts de la Universitat, les seves línies estratègiques, i elegiria i nomenaria el rector. A canvi, compensen el rector donant-li poders jeràrquics de nomenament de tots els càrrecs de govern de la universitat, des dels degans fins als directors de departament.

Coello argumenta que aquest és el model anglosaxó, on la universitat és governada de manera més gerencial per un *board*, i el contraposa al model continental, on el rector és nomenat pel govern. D'entrada cal dir que el model napoleònic de rectors nomenats pels governs s'ha anat abandonant des de fa dècades a tota l'Europa continental. A França, la darrera reforma del 2007 estableix que el president de la universitat és escollit per un consell d'administració de 30 membres, dels quals set o vuit són personalitats externes, la majoria són professors i també hi ha una representació dels estudiants i del personal. A Holanda, la reforma del 1985 dóna autonomia institucional a les universitats lligada al retiment de comptes amb una avaluació externa cada quatre anys. I a Finlàndia, on l'any 2009 es va passar d'una universitat completament estatalitzada a una universitat autònoma i amb professorat contractat per comptes de tenir estatus de funcionari, el consell preveu un mínim del 40% de membres externs, però aquests són escollits per la mateixa universitat. Pel que fa al model anglosaxó, Coello oblida que el model gerencial, amb un rector executiu, es contraposa a un pes importantíssim dels departaments universitaris, dirigits per un *chair*, que és un *primus inter pares* i que té competències molt importants sobretot pel que fa a contractació de professorat.

El més preocupant de la proposta és que pot portar a una politització de les universitats semblant a la d'altres institucions públiques. A diferència dels països anglosaxons, on la divisió dels poders és sagrada, aquí els exemples de politització quan els nomenaments els fan els parlaments són inacabables. Des del Tribunal Constitucional, on se sabia què votaria cada membre respecte a l'Estatut en funció de la seva filiació, fins al Consell de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, on aquests suposats membres externs de prestigi han acabat essent nomenats per la seva militància o proximitat als partits.

La universitat ha d'avançar en el seu retiment de comptes, però hi ha altres maneres de fer-ho i que no requereixen una reforma d'unes lleis estatals que ja s'han reformat dos cops (2001 i 2007) i que provocarien una greu divisió en un moment complex. Per la via del finançament públic, el govern de la Generalitat pot establir incentius adequats a la millora de la qualitat de les universitats. Per exemple, avaluant els departaments universitaris, responsables de contractar el professorat, i fent que el seu finançament depengui d'aquesta avaluació. Impulsant les fusions de grups de recerca, de departaments, de facultats, que avui són una teranyina plena de duplicitats. O exercint realment la seva funció en la programació universitària, en lloc d'acceptar totes les propostes de graus i màsters que van fer les universitats i que han portat a un mapa de titulacions irracional i ineficient.

Darrera actualització (Diumenge, 9 de gener del 2011 02:00)

Altres articles de l'autor

[Més articles ...](#)

Publicat a

[Avui](#) 09-01-2011 Pàgina 17